

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.017.03.2018

P/18/060

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/060 Zatrudnianie osób niepełnosprawnych przez administrację publiczną i państwowe osoby prawne
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2016 – 2018 (do 30 czerwca 2018 r.)
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontroler</i>	Jerzy Bielak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/148/2018 z 16.10.2018 r. (dowód: akta kontroli, str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Starostwo Powiatowe w Świdniku (dalej: „Starostwo”), ul. Niepodległości 13, 20-040 Świdnik
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Dariusz Kołodziejczyk, od 1.12.2014 r. do 21.11.2018 r. Starosta Świdnicki (dalej: „Starosta”) (dowód: akta kontroli, str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli¹, w latach 2016-2018 (do 30.06.) w Starostwie nie podejmowano aktywnych działań, mających na celu pozyskanie do pracy osób niepełnosprawnych, poza stosowaniem standardowych procedur, wymaganych przez ustawodawcę przepisami ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych².

W Starostwie nie zainicjowano współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, nie nawiązano współpracy z uczelniami w celu upowszechnienia wiedzy o możliwości znalezienia zatrudnienia w tym urzędzie, odbycia praktyk bądź stażu przez studentów niepełnosprawnych. Informacje o wolnych stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych dedykowanych niepełnosprawnym³. Wśród osób uczestniczących w Starostwie w pracach interwencyjnych lub robotach publicznych nie było osób posiadających orzeczenia o niepełnosprawności. W żadnym z 13 ogłoszonych w ostatnich trzech latach przez Starostwo naborów nie uczestniczyli kandydaci posiadający orzeczenia o niepełnosprawności. W efekcie, w okresie objętym kontrolą nie nastąpił istotny wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych, wskaźnik zatrudnienia takich pracowników wynosił od 0% do 1,05%, a Starostwo było zobowiązane do dokonywania wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), w związku z nieosiągnięciem tego wskaźnika na wymaganym poziomie co najmniej 6%.

W okresie od stycznia 2010 r. do sierpnia 2018 r. nierzetelnie sporządzano deklaracje dotyczące miesięcznych wpłat na PFRON. Zawyżono liczbę zatrudnionych osób niepełnosprawnych oraz w niewłaściwy sposób dokonywano

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 1260, ze zm. Dalej: „ustawa o pracownikach samorządowych”.

³ Na przykład <http://www.niepelnosprawni.pl/>.

wyliczeń średniej miesięcznej (osób i etatów). W rezultacie, tylko w okresie od stycznia 2016 r. do września 2018 r. zaniżono należne opłaty ogółem o 27.080 zł (bez odsetek). Wpłaty na rzecz PFRON były przy tym dokonywane w terminach zgodnych z przepisami art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁴.

Budynki zajęte przez Starostwo, a także ich otoczenie, nie były w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, w sposób przewidziany przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵. We wszystkich trzech budynkach (zarówno stanowiących własność Powiatu Świdnickiego, jak i użytkowanych przez Starostwo na podstawie umów najmu lub użyczenia), poddanych przez NIK oględzinom, stwierdzono odstępstwa od aktualnie obowiązujących warunków technicznych. Brak wyznaczonych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz występujące bariery architektoniczne na trasie dojścia z parkingu do budynku Starostwa przy Al. Lotników Polskich 1 w Świdniku powodowały, że obiekt był niedostępny dla osób niepełnosprawnych, poruszających się na wózkach inwalidzkich. Podjęte w tym kierunku działania zaradcze (polegające na opracowaniu w 2016 r. projektu pochylni i prowadzeniu w 2018 r. inwestycji, przewidującej jej wykonanie) nie zostały do końca zrealizowane, gdyż do zakończenia kontroli NIK nie wykonano i nie odebrano tych robót budowlanych, mimo upływu umownego terminu zakończenia robót budowlanych (28.07.2018 r.).

Stanowiska pracy pracowników niepełnosprawnych nie wymagały szczególnego przystosowania, uwzględniającego ich potrzeby. Wszystkim tym pracownikom zapewniono dodatkową 15-minutową przerwę na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek, wliczaną do czasu pracy, a pracownikom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności ustalono prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze uwzględniającym dodatkowe dni, przewidziane przepisami art. 19 ustawy o rehabilitacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

1.1. W latach 2016-2018 (I półrocze) w Starostwie zatrudnione były dwie osoby, które legitymowały się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności; obie były zatrudnione w siedzibie Starostwa przy ul. Niepodległości 13 w Świdniku. Jedna z nich zatrudniona była od 12.10.2015 r. do 11.07.2016 r. i posiadała stopień niepełnosprawności lekkiej, druga, zatrudniona od 1.12.1999 r., w dniu 6.02.2017 r. uzyskała orzeczenie o niepełnosprawności umiarkowanej. W badanym okresie nie zatrudniono nowych pracowników z niepełnosprawnością.

Stan zatrudnienia w Starostwie na koniec 2016 r. wynosił 103 osoby (100,24 etatu), na koniec 2017 r. – 117 osób (114,8 etatu), a w pierwszym półroczu 2018 r. zatrudnienie w Starostwie zmalało ze 118 osób (114,8 etatu) na koniec stycznia do 115 osób (113,8 etatu) na koniec czerwca. Według stanu na koniec 2016 r. Starostwo nie zatrudniało żadnych pracowników niepełnosprawnych, natomiast według stanu na koniec 2017 r. i kolejnych miesięcy I półrocza 2018 r. – jedną. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych, wyliczony zgodnie z art. 21 ustawy o rehabilitacji (z uwzględnieniem przeciętnego zatrudnienia), wynosił na koniec 2016 r. – 0%, na koniec 2017 r. – 0,87%, a w I półroczu 2018 r. kształtował się

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 511, ze zm. Dalej: „ustawa o rehabilitacji”.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, ze zm. Dalej: „rozporządzenie w sprawie warunków technicznych budynków”.

na poziomie od 0,87% do 0,89%. W badanym okresie najwyższy wskaźnik zatrudnienia, tj. 1,05%, Starostwo osiągnęło w styczniu i lutym 2016 r.

Spośród dwóch osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Starostwie w badanym okresie, jedna osoba była zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony i pracowała na stanowisku podinspektora, natomiast druga osoba, pracująca na czas określony, zatrudniona była na stanowisku pomocy administracyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 85-120, 266-270)

1.2. W ostatnich trzech latach:

- Starostwo nie współpracowało z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, w celu zatrudnienia osób z orzeczoną niepełnosprawnością,
- Starostwo nie prowadziło działań informacyjnych, upowszechniających wiedzę na temat możliwości ubiegania się o pracę w tym urzędzie przez osoby niepełnosprawne,
- ogłoszenia nie były udostępniane w tłumaczeniu na język migowy i nie było możliwości odsłuchania tekstu ogłoszenia o naborze,
- osoby kierowane przez urząd pracy na prace interwencyjne i roboty publiczne nie posiadały orzeczeń o niepełnosprawności,
- nie upowszechniano wiedzy wśród studentów o możliwości zatrudnienia w Starostwie. Osoby ubiegające się o przyjęcie do Starostwa w celu odbycia praktyki oraz stażu osobiście składały w tej sprawie podania lub wnioski przygotowane przez uczelnie. Żadna z osób odbywających praktyki nie informowała Starostwa, czy posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- organizowane były staże dla osób bezrobotnych. Żadna z tych osób nie informowała Starostwa o posiadaniu orzeczenia o niepełnosprawności.

Starosta wyjaśnił, że nabór pracowników do pracy w Starostwie Powiatowym w Świdniku jest otwarty i konkurencyjny. Ogłoszenia o naborze umieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicach informacyjnych. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest niższy niż 6%, stąd też pierwszeństwo w zatrudnieniu na stanowiska urzędnicze przysługuje osobie posiadającej orzeczenie o niepełnosprawności, o ile osoba kandydująca na takie stanowisko poinformuje o swojej niepełnosprawności. W chwili ogłoszenia naboru na stanowisko urzędnicze, osoby poszukujące pracy mają możliwość złożenia swoich dokumentów aplikacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 80-84)

1.3. W badanym okresie pracownik Starostwa odpowiedzialny za sprawy kadrowe nie uczestniczył w szkoleniach dotyczących problematyki osób niepełnosprawnych. Starosta wyjaśnił, że przyczyną tego były ograniczone środki na szkolenia, jakie posiadało Starostwo.

(dowód: akta kontroli str. 28-34, 80-84)

1.4. W badanym okresie dwie osoby, dotychczas zatrudnione w Starostwie, uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności i przekazały je do kadr w następujących terminach:

- orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym z dnia 6.02.2017 r., ważne do dnia 29.02.2020 r. Ustalony stopień niepełnosprawności od 27.01.2017 r. Orzeczenie przekazano do Starostwa 23.03.2017 r., tj. po 45 dniach od wydania orzeczenia. Osoba ta zatrudniona była w Starostwie od 1.12.1999 r. Nie została ujęta w deklaracji DEK-I-a za luty 2017 r. za okres od wydania orzeczenia (6.02.2017 r.), została natomiast ujęta w deklaracji za marzec 2017 r. (przy czym w okresie od 1 do 22 marca –

bezzasadnie, co opisano dalej w sekcji „Ustalono nieprawidłowości” wystąpienia pokontrolnego). W przypadku wcześniejszego przedstawienia orzeczenia pracodawcy, Starostwo mogłoby za okres 6.02.-22.03.2017 r. dokonać wpłaty do PFRON mniejszej o 2.519 zł (od należnej, w przypadku wykazania pracownika od dnia 23.03.2017 r., w którym przedstawił on orzeczenie);

- orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim z dnia 20.10.2014 r., ważne do dnia 31.10.2017 r. Ustalony stopień niepełnosprawności od 28.07.2011 r. Orzeczenie przekazano do Starostwa w dniu 12.10.2015 r., tj. w dniu zawarcia umowy o pracę.

(dowód: akta kontroli str. 86-92, 96-113, 288-289, 514-515)

1.5. W badanym okresie Starostwo wpłaciło na rachunek PFRON kwoty w łącznej wysokości 258.073 zł, w tym: w 2016 r. 91.517 zł, w 2017 r. 108.447 zł oraz w I półroczu 2018 r. 58.109 zł, z czego: w styczniu 9.424 zł, w lutym 9.269 zł, w marcu 9.617 zł, w kwietniu 9.782 zł, w maju 9.948 zł, w czerwcu 10.069 zł. Wpłaty dokonywano terminowo, zgodnie z wymogami art. 49 ust. 2 ustawy o rehabilitacji. Ponadto, realizując część zaleceń, wydanych po kontroli Państwowej Inspekcji Pracy (PIP), Starostwo dokonało korekt deklaracji DEK-I-a za okres od stycznia do sierpnia 2018 r., w wyniku czego wpłaciło dodatkowo na rzecz PFRON w dniu 17.10.2018 r. kwotę 7.303 zł (bez odsetek). Dane przyjęte do sporządzenia korekt były niewłaściwie, co szczegółowo opisano w sekcji „Ustalono nieprawidłowości” niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 134-140, 141-236, 247-263)

1.6. Analiza comiesięcznych wpłat na PFRON wykazała, że w Starostwie nierzetelnie naliczano wysokość należnych wpłat, przez:

- bezzasadne wykazywanie w deklaracjach DEK-I-a od 2010 r. jednego z pracowników, jako osoby niepełnosprawnej, na podstawie orzeczenia Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Lublinie wydanego w 2009 r.;
- bezpodstawne ujmowanie od marca 2015 r. do końca maja 2016 r. w deklaracjach DEK-I-a miesięcznych wpłat na PFRON jednej osoby, która posiadała orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ważne do 28.02.2015 r.;
- wykazanie w deklaracji DEK-I-a za marzec 2017 r., za okres 1-22 marca, osoby niepełnosprawnej, która przekazała w dniu 23.03.2017 r. do kadr orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 6.02.2017 r.;
- nieprawidłowe wyliczanie średniego stanu zatrudnienia.

Wskazane nieprawidłowości szczegółowo opisano w sekcji „Ustalono nieprawidłowości” niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W wyniku działań kontrolnych PIP, Starostwo – jeszcze przed rozpoczęciem kontroli przez NIK – dokonało w dniu 17.10.2018 r. wpłaty do PFRON w wysokości 7.303 zł (została ona dokonana po korekcie stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w okresie styczeń-sierpień 2018 r.).

Uwzględniając pozostałe wyżej opisane nieprawidłowości, Starostwo dodatkowo wpłaciło w dniu 14.11.2018 r. (w trakcie kontroli NIK) kwotę 27.080 zł, w tym 17.151 zł – tytułem korekt deklaracji DEK-I-a za okres od stycznia do grudnia 2016 r. oraz 9.929 zł – korekt DEK-I-a za okres od stycznia do grudnia 2017 r. (kwoty nie uwzględniały należnych odsetek).

Starosta wyjaśnił: „Po sporządzeniu korekt miesięcznych deklaracji PFRON kontaktowaliśmy się telefonicznie z PFRON, w celu ustalenia wysokości należnych odsetek. Ustalono, że skorygowane przez nas deklaracje oczekują na weryfikację w PFRON, która będzie umożliwiała wyliczenie odsetek do dopłaty”. Ponadto

Starosta wyjaśnił, że w planie finansowym Starostwa w 2018 r. zabezpieczone zostały środki na pokrycie dopłat wynikających z korekt deklaracji PFRON oraz należnych odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 43, 67-68, 79, 86-87, 122-315, 517-518)

1.7. W badanym okresie Starostwo nie korzystało z możliwości obniżenia wpłat na PFRON, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rehabilitacji.

Starosta zauważył, że art. 22 ustawy o rehabilitacji przewiduje jedynie możliwość skorzystania z obniżenia wpłat na PFRON, nie stwarza natomiast takiego obowiązku. Zakupy produktów i usług, o których mowa w przywołanym przepisie podlegały przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Nie zaistniała przy ich realizacji możliwość obniżenia wpłat. W związku z tym nie prowadzono udokumentowanej analizy wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 80-84, 322-326)

1.8. Starostwo nie opracowało regulaminu naboru na wolne stanowiska urzędnicze, w którym określono by zasady i tryb organizowania i przeprowadzania naborów do pracy. W regulaminie pracy Starostwa ww. kwestie nie zostały ujęte. Starosta zauważył, że do opracowania regulaminu nie obowiązywały przepisy ustawy o pracownikach samorządowych.

W badanym okresie Starostwo zorganizowało 13 naborów na stanowiska urzędnicze, które były otwarte i konkurencyjne. Ogłoszenia o naborze publikowane były w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) i umieszczane na tablicy informacyjnej w siedzibie Starostwa.

(dowód: akta kontroli str. 332-371, 507-511)

Treść ogłoszeń o naborze spełniała wymogi art. 13 ustawy o pracownikach samorządowych, zawierała wszystkie wymagane elementy, w tym informację, czy w miesiącu poprzedzającym datę upublicznienia ogłoszenia wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Starostwie, w rozumieniu przepisów ustawy o rehabilitacji, wynosi co najmniej 6%. W ogłoszeniu informowano m.in. o niezbędnych wymaganiach od kandydatów, zakresie zadań wykonywanych na stanowisku, warunkach pracy i wymaganych dokumentach. W treści ogłoszenia o naborze nie było informacji o konieczności dołączenia dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność – w przypadku kandydatów będących osobami niepełnosprawnymi, zamierzających skorzystać z uprawnienia, o którym mowa w art. 13a ust. 2 ustawy o pracownikach samorządowych (pierwszeństwa w zatrudnieniu, w przypadku zakwalifikowania się do grona najlepszych kandydatów).

(dowód: akta kontroli str. 332-351, 484-502)

Spośród 13 przeprowadzonych naborów, w wyniku 11 postępowań zatrudniono ogółem 13 osoby, w jednym naborze nie zgłosił się żaden kandydat, a w jednym nie obsadzono stanowiska z powodu niespełnienia przez kandydata wymagań formalnych, określonych w ogłoszeniu o naborze. Zatrudnione osoby zostały przyjęte na stanowiska administracyjno-biurowe. Żadna z 13 zatrudnionych osób nie przedłożyła pracodawcy orzeczenia o niepełnosprawności.

(dowód: akta kontroli str. 332-351)

Z każdego z przeprowadzonych 11 naborów, zakończonych wynikiem pozytywnym, został sporządzony protokół, zgodnie z art. 14 ustawy o pracownikach samorządowych. W dwóch pozostałych przypadkach sporządzono informację o nierozstrzygnięciu naboru z powodu braku ofert lub niespełnieniu wymagań przez kandydata. Wyniki naborów opublikowano zgodnie z art. 15 ustawy o pracownikach samorządowych, tj. w BIP oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa.

(dowód: akta kontroli str. 332-351, 507-511)

1.9. W okresie objętym kontrolą Starostwo nie korzystało ze środków programu PFRON „Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”. Według wyjaśnień złożonych przez Starostę, przyczyną nieuczestniczenia w ww. programie był brak osób niepełnosprawnych chętnych do podjęcia pracy w Świdniku.

(dowód: akta kontroli str. 80-84, 327-330)

1.10. W latach 2016-2018 (I półrocze) Starostwo nie poniosło wydatków związanych ze szczególnym wyposażeniem stanowisk pracy lub z realizacją prac w zakresie adaptacji pomieszczeń, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 516)

1.11. Analiza protokołów z posiedzeń zarządu powiatu, które odbyły się w okresie objętym kontrolą, wykazała, że sprawy dotyczące zatrudnienia osób niepełnosprawnych w jednostce nie były przedmiotem zainteresowania kierownictwa.

Starosta wyjaśnił: „Pracodawca zawsze zainteresowany był zatrudnieniem osób niepełnosprawnych w Starostwie. Pomimo tego, że informacje o wolnych stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, to wszystkie osoby, w tym również osoby niepełnosprawne poszukujące pracy, mogły skorzystać ze strony internetowej Starostwa, gdzie zawsze zamieszczane są ogłoszenia o naborze. Pośród osób, które aplikowały na wolne stanowiska, nie było osób niepełnosprawnych. Na każdy złożony wniosek o organizację prac interwencyjnych i robót publicznych Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku kierował do Starostwa osoby bezrobotne, chętne do podjęcia pracy. Nie było osób bezrobotnych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, zainteresowanych podjęciem pracy w Starostwie”.

(dowód: akta kontroli str. 507-511, 516)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W deklaracjach DEK-I-a, kierowanych do PFRON za okres od 2010 r. do czasu kontroli NIK, podawano nieprawidłowe średnie stany zatrudnienia, bazujące na średniej obliczonej ze stanów na pierwszy i ostatni dzień miesiąca, zamiast wielkości średniomiesięcznej. Taki sposób postępowania był niezgodny z objaśnieniami do formularza DEK-I-a⁶, zgodnie z którymi w danych dotyczących zatrudnienia, wykazywanych w bloku C, należało podać przeciętne miesięczne stany zatrudnienia w etatach (w wierszach oznaczonych symbolem E) oraz w osobach (w wierszach oznaczonych symbolem O), ustalone odpowiednio na podstawie art. 2a i art. 21 ust. 1 i 5 ustawy o rehabilitacji.

Księgowa Starostwa wyjaśniła, że do wyliczeń należnej składki do PFRON przyjmowano stan zatrudnienia zgodnie z informacją otrzymaną z kadr na pierwszy i ostatni dzień miesiąca.

Starosta w wyjaśnieniach podał, że do wyliczeń średniej zastosowano metodę uproszczenia liczenia, z uwagi na stabilne zatrudnienie.

⁶ Wzór i objaśnienia zostały określone w:

1) załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie ustalenia wzorów deklaracji składanych Zarządowi Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez pracodawców zobowiązanych do wpłat na ten Fundusz (Dz. U. z 2013 r. poz. 32, ze zm.), obowiązującego od 1.07.2016 r. (przywołane zasady wskazano w przypisie nr 7),

2) załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2016 r. w sprawie ustalenia wzorów deklaracji składanych Zarządowi Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez pracodawców zobowiązanych do wpłat na ten Fundusz (Dz. U. poz. 956, ze zm.), obowiązującego od 1.07.2016 r. (przywołane zasady wskazano w przypisie nr 9).

(dowód: akta kontroli str. 38-43, 134-307, 322-326)

2. W 15 deklaracjach DEK-I-a, za okres od marca 2015 r. do końca maja 2016 r., stan zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Starostwie zawyżono o jedną osobę, w związku z tym, że jednego z pracowników wykazano jako osobę niepełnosprawną, pomimo nieposiadania żadnego aktualnego dokumentu, potwierdzającego jego niepełnosprawność. Uplłynął bowiem okres ważności dotychczasowego orzeczenia⁷, a pracownik nie przedstawił pracodawcy kolejnego orzeczenia, o którym mowa w art. 2a ust. 2-3 ustawy o rehabilitacji.

Księgowa Starostwa wyjaśniła: „Informacja o posiadanym stopniu niepełnosprawności przez pracownika w okresie od lutego 2015 r. do końca maja 2016 r. była przekazywana mi przez kadrową. Nie mając wglądu do akt osobowych pracowników, przyjąłem tą informację za prawdziwą i uwzględniłam powyższą osobę do osób niepełnosprawnych wykazywanych w deklaracjach PFRON. W trakcie kontroli PIP, tj. październik 2018 r., dowiedziałam się, że kadrowa podawała ww. informacje, opierając się na kserokopii legitymacji ubezpieczeniowej rencisty, ważnej do maja 2016 r. Przyjęła, że do tego czasu posiada on lekki stopień niepełnosprawności. W październiku 2018 r. dostarczył do kadr orzeczenie lekarskie o stopniu niepełnosprawności, które, jak się okazało, było ważne do 28.02.2015 r.”.

Z aktualnego (z 27.06.2015 r.) zakresu obowiązków księgowej wynikało, że do jej obowiązków należało sporządzanie naliczeń i deklaracji PFRON, natomiast do obowiązków kadrowej (zakres obowiązków z dnia 20.09.2005 r.) należało m.in. prowadzenie akt i spraw osobowych pracowników Starostwa oraz sporządzanie sprawozdań z zatrudnienia w Starostwie.

Starosta wyjaśnił, że pracownik kadr zaliczył ww. osobę do pracowników niepełnosprawnych na podstawie przedłożonego w dniu 27.01.2015 r. orzeczenia o niepełnosprawności. Orzeczenie o niepełnosprawności obowiązywało do 28.02.2015 r. O dalszym okresie zaliczenia ww. osoby do osób niepełnosprawnych i wykazywania go w deklaracjach PFRON pracownik kadr nigdy nie decydował. Nie decydował również o liczbie wszystkich osób niepełnosprawnych, wykazywanych w deklaracjach PFRON. Pracownik kadr nie przygotowuje danych do naliczenia składek PFRON i nie sporządza deklaracji. Przekazuje przedłożone przez pracowników orzeczenia o niepełnosprawności pracownikowi Wydziału Finansowo-Budżetowego, zajmującemu się sprawami związanymi ze zgłaszaniem pracowników Starostwa do ubezpieczenia społecznego w ZUS oraz dokonującym naliczeń i sporządzającym deklaracje do PFRON.

Zdaniem NIK, Starostwo nie wypracowało sformalizowanych procedur, zapewniających skuteczny przepływ informacji pomiędzy kadrami a Wydziałem Finansowo-Budżetowym, wymaganych do rzetelnego sporządzania deklaracji DEK-I-a.

(dowód: akta kontroli str. 28-37, 134-156, 264-277, 311-315, 327-330)

3. W deklaracji DEK-I-a za marzec 2017 r., za okres 1-22 marca została wykazana osoba niepełnosprawna, która w dniu 6.02.2017 r. uzyskała orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, ale przekazała je do kadr 23.03.2017 r. Takie zakwalifikowanie pracownika było niezgodne z przepisami art. 2a ust. 1 ustawy o rehabilitacji stanowiącymi, że pracownika wlicza się do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, począwszy od dnia przedstawienia pracodawcy orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność. Spowodowało to również bezzasadne zaniżenie wpłat na PFRON.

⁷ Przedłożone wcześniej pracodawcy orzeczenie o niepełnosprawności ważne było do dnia 28.02.2015 r.

Starosta w wyjaśnieniach podał, że w deklaracji pierwotnej DEK-I-a za marzec 2017 r. osoba została wskazana jako niepełnosprawna za pełny miesiąc, ponieważ jej ustalony stopień niepełnosprawności był datowany od 27.01.2017 r. Deklaracja za ww. osobę DEK-I-a za marzec 2017 r. została skorygowana, a różnica wynikająca z dokonanych zmian – dopłacona.

(dowód: akta kontroli str. 85-92, 183-188, 269, 274-275, 507-511)

4. Kontrola PIP wykazała, że Starostwo ujmowało od 2010 r. w deklaracjach DEK-I-a, jako osobę niepełnosprawną, pracownika zatrudnionego w Starostwie od 1.01.2010 r., który legitymował się orzeczeniem Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Lublinie, zaliczającym go od dnia 17.03.2009 r. do III grupy inwalidzkiej. Zaliczenie pracownika do osób niepełnosprawnej było niezgodne z regulacjami art. 62 ustawy o rehabilitacji, w myśl których osobami niepełnosprawnymi w rozumieniu ustawy są m.in. osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy (1.01.1998 r.) zostały zaliczone do jednej z grup inwalidów, a jednocześnie przed tą datą orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów nie utraciło mocy.

Starosta wyjaśnił, że „każde przedłożone w kadrach orzeczenie o niepełnosprawności przekazywane było przez pracownika prowadzącego kadry do pracownika Wydziału Finansowo-Budżetowego, zajmującego się sprawami związanymi ze zgłaszaniem pracowników Starostwa do ubezpieczenia społecznego w ZUS oraz dokonującego naliczeń i sporządzającego deklaracje PFRON. Natomiast to, czy dana osoba została zaliczona do osób niepełnosprawnych na podstawie przedłożonego orzeczenia o niepełnosprawności przy naliczaniu składek PFRON nigdy nie pozostawało w kompetencji pracownika prowadzącego kadry. Jediną czynnością, wykonywaną przez pracownika kadr, było przekazywanie kserokopii orzeczenia o niepełnosprawności. Pracownik kadr nigdy nie sporządzał deklaracji PFRON i nie naliczał składek PFRON. Czynności związane z wyliczeniem stanu zatrudnienia na potrzeby ustalenia obowiązku dokonywania wpłat na PFRON nie należą do zakresu obowiązków pracownika prowadzącego kadry. W ewidencji kadrowej prowadzonej przez pracownika kadr wykazywane są stany zatrudnienia wszystkich pracowników Starostwa, na dzień 1-go każdego miesiąca i na ostatni dzień każdego miesiąca, w osobach i etatach. O takie też dane prosiła każdego miesiąca osoba zajmująca się sprawami PFRON w Starostwie”.

(dowód: akta kontroli str. 65-79, 122-127, 264-265, 322-326)

5. W 13 ogłoszeniach o naborach, przeprowadzonych przez Starostwo w latach 2016–2018 (I półrocze), nie zamieszczono informacji o konieczności dołączenia dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność, w przypadku kandydatów będących osobami niepełnosprawnymi, zamierzających skorzystać z uprawnienia, o którym mowa w art. 13a ust. 2 ustawy (tj. z pierwszeństwa w zatrudnieniu, w razie zakwalifikowania się do grona najlepszych kandydatów). Stanowiło to naruszenie przepisów art. 13 ust. 2 pkt 5 o pracownikach samorządowych, zgodnie z którymi ogłoszenie o naborze powinno zawierać wskazanie wymaganych dokumentów. Starosta wyjaśnił, że „w myśl przepisów art. 13 ust. 2 pkt 5 ustawy o pracownikach samorządowych w ogłoszeniu o naborze pracodawca określa dokumenty, jakie powinien złożyć kandydat do pracy. Natomiast przepisy art. 22¹ Kodeksu pracy określają dane osobowe, których podania może domagać się pracodawca od osoby ubiegającej się o zatrudnienie, a także od pracownika. Nie ma wśród nich orzeczenia o niepełnosprawności. Zgodnie z art. 22¹ § 2 Kodeksu pracy pracodawca może żądać od pracownika podania, niezależnie od danych wymaganych od osoby ubiegającej się o zatrudnienie, także innych danych osobowych pracownika,

jeżeli podanie takich danych jest konieczne ze względu na korzystanie przez pracownika ze szczególnych uprawnień przewidzianych w prawie pracy. Jednakże przedmiotowy obowiązek ma charakter względny. Brak woli pracownika skorzystania z określonych uprawnień zwalnia go z obowiązku ujawnienia informacji niezbędnych do skorzystania z nich. W ogłoszeniach publikowanych w BIP Starostwa w wykazie wymaganych dokumentów nie podawano orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Zawsze pozostawało to w sferze prywatnej osoby kandydującej do pracy jak również osób już zatrudnionych w Starostwie. Pracodawca nigdy nie ingerował w sferę prywatną pracowników w zakresie posiadanej przez nich niepełnosprawności”.

Zdaniem NIK, przepisy szczególne ustawy o pracownikach samorządowych przewidują, że kandydat jest zobowiązany do złożenia wraz z dokumentami kopii dokumentu potwierdzającego niepełnosprawność, jeżeli zamierza skorzystać z pierwszeństwa w zatrudnieniu w sytuacji przewidzianej przepisami art. 13a ust. 2 ustawy. Stąd też pracodawca winien wskazać w ogłoszeniu o naborze na konieczność przedłożenia wówczas kopii orzeczenia o niepełnosprawności, stosownie do przepisów art. 13 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy. Ostateczna decyzja o ewentualnym skorzystaniu z tego uprawnienia (z czym wiąże się konieczność złożenia kopii orzeczenia) należy do kandydata.

(dowód: akta kontroli str. 332-351, 484-502, 507-511)

6. Z dwóch naborów: nr 1/16 z dnia 21.04.2016 r. i nr 3/16 z dnia 11.05.2016 r., które zakończyły się wynikiem negatywnym, nie sporządzono protokołu, co stanowiło naruszenie przepisów art. 14 ustawy o pracownikach samorządowych. Opracowano informację, podpisaną przez Starostę, która zawierała: nazwę stanowiska, na które został przeprowadzony nabór, liczbę nadesłanych ofert oraz uzasadnienie rozstrzygnięcia (w pierwszym przypadku brak ofert, w drugim – kandydat nie spełniał wymogów określonych w ogłoszeniu). W informacji nie podano danych o składzie komisji przeprowadzającej nabór i tym samym nie zawierała ona jednego z elementów, wymaganych art. 14 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy.

Starosta wyjaśnił, że z naborów nr 1/16 z dnia 21.04.2016 r. i nr 3/16 z dnia 11.05.2016 r. nie sporządzono protokołu, ponieważ w pierwszym przypadku nie wpłynęła żadna oferta, natomiast w drugim członkowie komisji rekrutacyjnej po sprawdzeniu dokumentów złożonych przez kandydata uznali, że kandydat nie spełnia wymagań niezbędnych, określonych w ogłoszeniu o naborze. W obu przypadkach pracodawca podjął decyzję o zamieszczeniu stosownej informacji w Internecie.

(dowód: akta kontroli str. 332-351, 507-511)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na nieskuteczność działań Starostwa w pozyskaniu zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W ostatnich trzech latach Starostwo nie prowadziło bowiem z własnej inicjatywy żadnych działań wykraczających poza standardowe, wymagane przepisami ustawy o pracownikach samorządowych (ogłoszenia o naborach zawierały informację, czy w miesiącu poprzedzającym datę upublicznienia ogłoszenia wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosił co najmniej 6% oraz pierwszeństwo w zatrudnieniu kandydata z niepełnosprawnością, w przypadku gdy znalazł się wśród pięciu najlepszych z wyłonionych kandydatów). Nie zainicjowano współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, nie nawiązano współpracy z uczelniami w celu upowszechnienia wiedzy o możliwości zatrudnienia w Urzędzie, odbycia praktyk bądź stażu przez studentów niepełnosprawnych. Informacje o wolnych

stanowiskach pracy nie były zamieszczane na stronach internetowych dedykowanych niepełnosprawnym. Zdaniem NIK, zaniechania takie mogły się przyczynić do niewielkiego zainteresowania osób niepełnosprawnych ogłoszonymi przez Starostwo naborami. Przeciwdziałaniu takim tendencjom służyła ratyfikacja 6 września 2012 r. *Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*⁸, w której w art. 27 Polska uznała prawo osób niepełnosprawnych do pracy, na zasadach równości z innymi osobami oraz zobowiązała się do zagwarantowania i popierania realizacji ich prawa do pracy m.in. poprzez popieranie zatrudniania osób niepełnosprawnych w sektorze publicznym oraz zdobywania przez nich doświadczenia zawodowego. Podobnie Sejm RP wezwał w § 1 pkt 6 Karty praw osób niepełnosprawnych⁹ Rząd RP do podjęcia działań ukierunkowanych na urzeczywistnienie praw osób niepełnosprawnych, m.in. pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami.

Wprawdzie sposób prowadzenia w omawianym okresie naborów do pracy w Starostwie był zgodny z obowiązującymi przepisami, lecz okazał się nieskuteczny i niewystarczający do pozyskania pracowników z niepełnosprawnościami, bowiem wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych na koniec czerwca 2018 r. wyniósł tylko 0,89%.

(dowód: akta kontroli str. 80-120, 266-270, 332-351, 507-511)

2. Zdaniem NIK, Oddział powinien intensyfikować działania, ukierunkowane na informowanie pracowników o możliwości skorzystania przez nich ze szczególnych uprawnień, prawnie przewidzianych dla pracowników niepełnosprawnych, jeżeli pracodawcy zostanie przedłożone orzeczenie o niepełnosprawności. W myśl przepisów art. 2a ust. 1 ustawy o rehabilitacji, przedstawienie takiego orzeczenia pozwala pracodawcy wliczyć pracownika do stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych. W interesie Starostwa leży zatem, aby pracownicy przekazywali orzeczenia w dniu ich otrzymania lub niezwłocznie w następujących dniach. Ustalenia kontroli NIK wykazały bowiem, że późniejsze przedłożenie orzeczenia przez jednego pracownika Starostwa spowodowało konieczność dokonania wpłat na PFRON wyższych o 2.519 zł. Starosta wyjaśnił, że osoba zatrudniona w Starostwie od dnia 1.12.1999 r. przedłożyła orzeczenie o niepełnosprawności w dniu 23.03.2017 r. prawdopodobnie z tej przyczyny, że przebywała na długotrwałym zwolnieniu lekarskim, tj. od dnia 2.11.2016 r. do dnia 30.04.2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 85-92, 507-511, 514-515)

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK¹⁰, Starostwo nie wykorzystało dostępnych możliwości zwiększenia stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, co dodatkowo skutkowało koniecznością dokonywania wpłat na rzecz PFRON. W sytuacji braku podań o pracę, składanych przez osoby z orzeczoną niepełnosprawnością, nie podejmowano działań ukierunkowanych na rozpowszechnienie informacji o możliwości znalezienia zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne bądź też zaktywizowanie tych osób w formie stażu lub praktyki zorganizowanej w Starostwie. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych był bardzo niski i kształtował się od 0% do 1,05% (wskaźnik wynoszący 1,05% utrzymywał się tylko przez dwa

⁸ Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169).

⁹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. Nr 50, poz. 475).

¹⁰ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

miesiące 2016 r.). Terminowo dokonywano wpłat na rzecz PFRON, wynikających z nieosiągnięcia wymaganego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na poziomie co najmniej 6%. Natomiast błędnie sporządzano deklaracje o wpłatach należnych PFRON, co spowodowało zaniżenie tylko od stycznia 2016 r. do września 2018 r. należnych opłat ogółem o 34.383 zł (bez odsetek).

2. Przestrzeganie praw pracowników niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. Państwowa Inspekcja Pracy – w porozumieniu z NIK – równolegle przeprowadziła kontrolę przestrzegania przez pracodawców przepisów w zakresie uprawnień osób niepełnosprawnych oraz spełniania warunków dotyczących przystosowania stanowisk pracy do potrzeb tych osób. Z ustaleń tej kontroli wynika, że pracodawca przestrzegał praw zatrudnionych osób niepełnosprawnych. Według § 18 regulaminu pracy Starostwa¹¹ czas pracy pracowników Starostwa wynosił osiem godzin na dobę i 40 godzin w pięciodobowym tygodniu pracy, w przyjętym trzymiesięcznym okresie rozliczeniowym. Starostwo prowadziło ewidencję czasu pracy w formie elektronicznej (miesięczne karty pracy). Nie odnotowano przypadków pracy osób niepełnosprawnych w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej.

(dowód: akta kontroli str. 65-79, 352-371)

2.1.2. W aktach osobowych wszystkich trzech pracowników niepełnosprawnych¹² znajdowały się pisemne informacje o niektórych warunkach ich zatrudnienia. Informacje te nie uwzględniały uprawnień pracowników i warunków związanych z orzeczoną niepełnosprawnością, dotyczących m.in. zakazu pracy w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych (art. 15 ust. 3 ustawy o rehabilitacji) oraz prawa do dodatkowej 15-minutowej przerwy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek, wliczanej do czasu pracy, wynikającego z art. 17 tej ustawy.

Pracownik kadr Starostwa – B. S. wyjaśniła, że powyższą informację przekazała pracownikom niepełnosprawnym ustnie, co zostało potwierdzone przez te osoby.

(dowód: akta kontroli str. 86-120, 372-375)

2.1.3. Pracownikom posiadającym umiarkowany stopień niepełnosprawności ustalono prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze uwzględniającym dodatkowe dni, przewidziane przepisami art. 19 ustawy o rehabilitacji. Żaden z ww. pracowników od 1 stycznia 2016 r. do 15 listopada 2018 r. nie korzystał z turnusu rehabilitacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 65-79, 331)

2.1.4. W wystąpieniu z 12.10.2018 r. PIP wniosła o:

- prawidłowe poinformowanie dwóch osób: jednej, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o wymiarze urlopu wypoczynkowego oraz drugiej osoby – o tygodniowej normie pracy,
- uwzględnianie w ocenach ryzyka zawodowego szczególnych uwarunkowań związanych z niepełnosprawnością poszczególnych pracowników (predyspozycje do pracy, dostosowanie i organizacja stanowisk pracy stosownie do możliwości pracowników),
- uzupełnienie ocen ryzyka zawodowego (w opisie ocenianych stanowisk pracy) o osoby pracujące na tych stanowiskach,

¹¹ Zarządzenie nr 18/2004 Starosty Świdnickiego z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Pracy Starostwa Powiatowego w Świdniku ze zmianami wprowadzonymi: Zarządzeniem Nr 1/10 z dnia 25 stycznia 2010 r., Zarządzeniem Nr 12/10 z dnia 12 kwietnia 2010 r., Zarządzeniem Nr 76/14 z dnia 4 listopada 2014 r., Zarządzeniem Nr 37/15 z dnia 22 maja 2015 r., zwane dalej: „regulaminem pracy”.

¹² Ustalenia kontroli PIP objęły również trzecią osobę niepełnosprawną, zatrudnioną w dniu 11.09.2018 r. (po okresie objętym kontrolą NIK), która posiadała umiarkowany stopień niepełnosprawności.

- zapewnienie, aby służba bhp stanowiła wyodrębnioną komórkę, podlegającą bezpośrednio osobie zarządzającej jednostką organizacyjną,
- sporządzanie przez służby bhp, co najmniej raz w roku, okresowych analiz stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, zawierających propozycje przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych mających na celu zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia pracowników oraz poprawę warunków pracy.

Ponadto inspektor PIP, na podstawie art. 11 pkt 1 w związku z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy¹³, nakazał do 30.11.2018 r. przeprowadzić powtórny ocenę wielkości ryzyka, uwzględniającą sposób redukcji jego poziomu oraz potwierdzić pomiarami zgodność z wymogami Polskich Norm parametrów oświetlenia elektrycznego na stanowiskach pracy w pomieszczeniach użytkowanych przez Starostwo przy u. Niepodległości 13 w Świdniku.

(dowód: akta kontroli str. 65-79)

2.1.5. Jeden z pracowników, spośród trzech zatrudnionych i posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, w badanym okresie uczestniczył w szkoleniu podnoszącym kwalifikacje zawodowe w zakresie przepisów ruchu drogowego, rejestracji i warunków technicznych pojazdów, które było przydatne ww. pracownikowi z racji prac wykonywanych na stanowisku. W okresie objętym kontrolą osoby niepełnosprawne nie wnosiły skarg dotyczących naruszania ich praw.

(dowód: akta kontroli str. 45-47, 86-95)

2.2. W badanym okresie Starostwo nie dostosowywało stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, gdyż nie było takiej potrzeby.

(dowód: akta kontroli str. 65-74)

2.3. Audyty przeprowadzone w latach 2016-2018 (I półrocze) przez audytora wewnętrznego nie obejmowały problematyki osób niepełnosprawnych. W Starostwie nie było odrębnego stanowiska pracy w zakresie kontroli wewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 6-27, 44)

2.4. W latach 2016–2018 (do 30 czerwca) Starostwo nie było kontrolowane przez PIP w zakresie przestrzegania praw oraz warunków pracy pracowników niepełnosprawnych. Kontrola w powyższym zakresie została przeprowadzona przez PIP w dniach 4-11.10.2018 r., co zostało szczegółowo opisane wyżej. Ostatnia kontrola w Starostwie została przeprowadzona przez PIP w 2014 r. i dotyczyła przestrzegania prawa pracy oraz prawnej ochrony pracy.

(dowód: akta kontroli str. 516)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W pisemnych informacjach o warunkach zatrudnienia, przekazywanych pracownikom posiadającym orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, nie zawarto zapisów o szczególnych uprawnieniach związanych z orzeczoną niepełnosprawnością, dotyczących m.in. zakazu pracy w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych (art. 15 ust. 3 ustawy o rehabilitacji) oraz prawa do dodatkowej 15-minutowej przerwy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek (art. 17 tej ustawy), wliczanej do czasu pracy.

Zgodnie z przepisami art. 29 §3 Kodeksu pracy, pracodawca ma obowiązek poinformowania pracownika na piśmie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia

¹³ Dz. U. z 2018 r. poz. 623, ze zm.

zawarcia umowy o pracę, m.in. o obowiązującej pracownika dobowej i tygodniowej normie czasu pracy.

Kontrola PIP nie stwierdziła wykonywania przez osoby niepełnosprawne pracy w porze nocnej lub w godzinach nadliczbowych. Pracownica kadr Starostwa wyjaśniła, że informacje o uprawnieniach wynikających z ustawy o rehabilitacji przekazała ustnie osobom posiadającym orzeczenia o niepełnosprawności. Pracownicy niepełnosprawni potwierdzili, że zostali poinformowani o dodatkowej 15-minutowej przerwie w pracy.

Starosta wyjaśnił: „W pierwszej kolejności należy wskazać, że z wyjaśnień złożonych przez pracownika kadr wynika, że osoby zostały poinformowane o przysługującym im na mocy art. 17 ustawy o rehabilitacji uprawnieniu do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę lub wypoczynek, co znajduje również potwierdzenie w wyjaśnieniach wskazanych osób. Wyjaśniam również, że nad pracownikiem kadr sprawowany był bieżący nadzór Starosty, nie zostały natomiast wprowadzone żadne szczególne procedury w tym zakresie”.

(dowód: akta kontroli str. 65-78, 93, 103-105, 116-119, 372-374, 503-506)

2. Zatrudniony w Starostwie specjalista ds. bhp w badanym okresie nie przeprowadzał kontroli stanowisk pracy, na których zatrudnione były osoby niepełnosprawne, co naruszało wymogi § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy¹⁴. Pracownik ten wyjaśnił, że powodem nieprzeprowadzenia kontroli na stanowiskach pracy było to, że nie miał wiedzy, iż Starostwo zatrudnia osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności. Informacje takie pozyskał dopiero podczas kontroli PIP od inspektora pracy i osoby zajmującej się w Starostwie sprawami kadrowymi.

Pracownica ta wyjaśniła, że o niepełnosprawności osób podejmujących pracę w Starostwie i osób zatrudnionych, które w trakcie zatrudnienia uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, specjalista ds. bhp informowany był ustnie.

W wyjaśnieniach Starosta podał, że sprawował bieżący nadzór nad sprawami bezpieczeństwa i higieny pracy. Wyjaśnił też, że „nie zostały określone w drodze pisemnej zasady przekazywania informacji pomiędzy stanowiskiem kadrowym a pracownikiem odpowiedzialnym za sprawy bhp. Dotychczasowa praktyka funkcjonowania Urzędu nie wskazywała bowiem na jakiegokolwiek problemy z przepływem informacji pomiędzy wskazanymi stanowiskami pracy. Nie przeprowadzano też wymaganych, corocznych przeglądów stanowisk pracy osób niepełnosprawnych”.

(dowód: akta kontroli str. 65-78, 372, 376, 503-506, 516)

Ocena cząstkowa

W Starostwie respektowano prawa pracowników niepełnosprawnych, odnoszące się do czasu pracy i urlopów wypoczynkowych. Pracownicy nie zostali w odpowiedni sposób, w drodze pisemnej, poinformowani o ich uprawnieniach, przysługujących osobom niepełnosprawnym, w tym w szczególności o prawie do dodatkowej przerwy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Nie miało to jednak negatywnych skutków, ponieważ pracownicy korzystali z przysługujących im uprawnień. Nie przeprowadzano wymaganych, corocznych przeglądów stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, niemniej jednak kontrola PIP wykazała, że stanowiska pracy tych osób nie wymagały dostosowania do indywidualnych potrzeb poszczególnych pracowników.

¹⁴ Dz. U. Nr 109 poz. 704, ze zm.

Opis stanu
faktycznego

3. Działania w zakresie dostosowania budynku – miejsca wykonywania pracy – do potrzeb osób niepełnosprawnych

3.1. Starostwo na realizację swoich zadań zajmowało pomieszczenia w trzech oddzielnych budynkach, wybudowanych w latach 1950-1959. W Świdniku wynajmowało¹⁵ od Gminy Miejskiej Świdnik część lokali użytkowych o łącznej pow. 1.110,29 m² (w tym na I piętrze – 753,11 m², II piętrze – 327,18 m² oraz w piwnicy – 30 m²), w czteropiętrowym budynku przy ul. Niepodległości 13. Wydział Infrastruktury Drogowej Starostwa zajmował pomieszczenia na parterze budynku przy Al. Lotników Polskich 1 w Świdniku, będącego własnością Powiatu.

Ponadto w Piaskach przy ul. Lubelskiej 80 Starostwo korzystało z dwóch pomieszczeń (o łącznej pow. 82,13 m²) na I piętrze, użyczonych przez Zakład Usług Komunalnych w Piaskach na prowadzenie Oddziału Zamiejscowego w Piaskach Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa.

(dowód: akta kontroli str. 5, 48-64)

3.1.1. Przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny budynku zajmowanego przez Starostwo przy ul. Niepodległości 13 (obiekt wynajmowany przez Starostwo) wykazały, że na parkingu samochodowym, przeznaczonym dla interesantów i użytkowników budynku, w którym znajduje się siedziba Starostwa, nie ma wyznaczonych miejsc dla osób niepełnosprawnych. W niedalekiej odległości od ww. parkingu w pasie drogowym przy ul. Niepodległości wyznaczono trzy miejsca dla osób niepełnosprawnych.

Wejście główne do budynku zostało wyposażone w dwuskrzydłowe drzwi wejściowe oraz podjazd z pochwytami dla osób niepełnosprawnych i poruszających się na wózkach inwalidzkich, które spełniały wymogi odpowiednio § 62 ust. 1 i § 66 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków. Osobom niepełnosprawnym poruszającym się na wózkach inwalidzkich zapewniono dostęp z drugiej strony budynku (od wejścia głównego), przy wykorzystaniu dźwigu osobowego, z kabiną dostępną dla osób niepełnosprawnych. Kabina spełniała wymogi § 193 ust. 2a rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków – wyjątek stanowił brak informacji głosowej.

Spśród 48 drzwi wejściowych do pomieszczeń biurowych zajmowanych przez Starostwo, 34 nie posiadało wymaganej przepisami § 75 ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków szerokości ościeżnicy wynoszącej 0,90 m, a we wszystkich drzwiach zamontowano progi przekraczające dopuszczalną wysokość 0,02 m (§ 62 ust. 3 ww. rozporządzenia). Starostwo dysponowało toaletą dla osób niepełnosprawnych (nieoznakowaną), znajdującą się na drugim piętrze budynku, która spełniała wymogi § 86 ust. ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 409-416)

3.1.2. W budynku trzypiętrowym o powierzchni 1.140,38 m², stanowiącym własność Powiatu Świdnickiego, położonym przy Al. Lotników Polskich 1 w Świdniku, trzy pomieszczenia (74,25 m²) na parterze zajmował Wydział Infrastruktury Drogowej Starostwa. Pozostała część tego budynku była użyczona lub wynajmowana¹⁶. Pomieszczenia w tym budynku powyżej parteru były niedostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich, gdyż na każdą kondygnację prowadziły schody niewyposażone w schodołazy lub inne urządzenia wspomagające transport na wyższe kondygnacje. W budynku nie było windy osobowej, ale istniała możliwość zamontowania jej w klatce schodowej. Obok

¹⁵ Na podstawie umowy o najem lokalu nr 2007/05/09/WZMUP/142 z 17.05.2007 r., zmienionej umową nr 2017/08/31/WMK/441 z 31.08.2017 r.

¹⁶ Przez Powiatowy Urząd Pracy, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego.

ww. budynku, na parkingu będącym własnością Starostwa nie wydzielono żadnego miejsca dla osób niepełnosprawnych, pomimo, że zgodnie z przepisami § 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków przy zagospodarowywaniu działki należało urządzić takie miejsca. Ponadto pomiędzy parkingiem należącym do Starostwa a wejściem głównym do budynku znajdowały się bariery architektoniczne – krawężnik przy jezdni o wysokości 0,12 m oraz utwardzony spocznik przed wejściem głównym do budynku, posadowiony powyżej 0,15 m od chodnika. Drzwi zamontowane w wejściu głównym i w korytarzu oraz drzwi do trzech pomieszczeń zajmowanych przez Wydział Infrastruktury Drogowej spełniały wymogi § 62 ust. 1 i 3 ww. rozporządzenia. Toaleta (nieoznakowana) dla osób niepełnosprawnych, znajdująca się na parterze budynku, spełniała wymogi § 86 ust. ww. rozporządzenia – wyjątek wiązał się z niewyposażeniem umywalki w uchwyt.

(dowód: akta kontroli str. 401-408)

3.1.3. Trzy pomieszczenia o łącznej powierzchni 82,13 m² na pierwszym piętrze w budynku dwukondygnacyjnym, położonym przy ul. Lubelskiej 80 w Piaskach, użyczone Starostwu (na potrzeby Oddziału Zamiejscowego Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa) przez Zakład Usług Komunalnych w Piaskach, były niedostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Obiekt nie spełniał bowiem warunków określonych w § 61 ust. 1 i § 55 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków. Do budynku prowadziły zewnętrzne sześciostopniowe schody i nie było pochylni lub podjazdu dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia biurowe Starostwa, znajdujące się na pierwszym piętrze, również były niedostępne dla osób niepełnosprawnych, gdyż jedyne dojście do nich prowadziło przez klatkę schodową, niewyposażoną w urządzenia, np. typu schodołazy, umożliwiające dostęp osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. W budynku nie było toalety przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych. Obiekt nie posiadał parkingu, a przed budynkiem nie wyznaczono miejsca dla osób niepełnosprawnych, co było niezgodne z § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 397-400)

3.2. W budynku przy ul. Niepodległości 13 w Świdniku, w którym część pomieszczeń wynajmuje Starostwo, zarządca tego obiektu przeprowadzał terminowo badania okresowe oraz przeglądy konserwacyjne dźwigu osobowego. Badania okresowe zakończone protokołem były dokonywane przez Urząd Dozoru Technicznego (UDT) corocznie, z częstotliwością określoną w poz. 24 zał.nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 października 2003 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie eksploatacji niektórych urządzeń transportu bliskiego¹⁷ i odnotowywane w prowadzonej dla dźwigu księdze rewizji dźwigu. Urządzenie dźwigowe poddawane było też przeglądom konserwacyjnym co 30 dni, tj. w terminach określonych w pozycji 21 załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia. Wykonywane czynności były dokumentowane w dzienniku konserwacji dźwigu, zgodnie z § 11 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 377-396)

3.3. W planach wydatków inwestycyjnych Starostwa na lata 2016-2018 były przewidywane prace związane z dostosowaniem budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2016 r. zaplanowano i wydatkowano kwotę 2.200 zł na opracowanie dokumentacji projektowej pochylni dla osób niepełnosprawnych w budynku przy Al. Lotników Polskich 1. W 2018 r. w ramach inwestycji pn. „Dostosowanie budynku administracyjno-biurowego przy Al. Lotników Polskich

¹⁷ Dz. U. Nr 193, poz. 1890, dalej: „rozporządzenie w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego”.

nr 1 w Świdniku do wymagań przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz modernizacja instalacji elektrycznej” zaplanowano wykonanie pochylni opracowanej w 2016 r. Według kosztorysu ofertowego wykonawcy robót, z którym Starostwo zawarło 9.05.2018 r. umowę na kwotę 269.870 zł na realizację powyższego zadania, koszty wykonania pochylni miały wynieść 9.226,22 zł.

Przeprowadzone w dniu 2.11.2018 r. przez kontrolera NIK oględziny ww. obiektu wykazały, że nie wykonano pochylni, pomimo iż w dniu oględzin upłynęło 97 dni od umownego terminu (28.07.2018 r.) zakończenia robót budowlanych ww. zadania, w tym pochylni. Według § 5 ust. 1 ww. umowy roboty powinny być wykonane w terminie 80 dni od daty zawarcia umowy, a w przypadku zwłoki (§ 12 ust. 1 pkt 2 ww. umowy) w oddaniu określonego w umowie przedmiotu odbioru wykonawca zapłaci zamawiającemu (Starostwu) karę umowną w wysokości 2% wynagrodzenia brutto od kwoty 269.870 zł za każdy dzień zwłoki.

(dowód: akta kontroli str. 409-483)

3.4. Starosta Świdnicki wyjaśnił, że z planowanych inwestycji w trakcie realizacji jest pochylnia dla osób niepełnosprawnych, natomiast budowa windy nie doszła do skutku z powodu braku możliwości uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 316-321)

3.5. Starosta Świdnicki wyjaśnił: „Zarząd Powiatu w Świdniku analizował potrzebę dostosowania budynku Al. Lotników Polskich 1 do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jednakże z uwagi na brak wystarczających środków w budżecie powiatu w pierwszej kolejności są realizowane inwestycje, na które istnieje możliwość pozyskania dofinansowania zewnętrznego. Takim działaniem była termomodernizacja budynku przy ul. Lotników Polskich 1. Zarząd rozważał pozyskanie środków w przedmiotowym zakresie z PFRON. Powiat w trybie ciągłym współpracuje z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, jednak temat dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych nie mógł być przedmiotem współpracy, ponieważ organizacje te nie były władne do pomocy w zakresie pozyskania ww. środków. Nadmieniam, że Zarząd Powiatu w Świdniku w trybie ciągłym analizował możliwość pozyskania środków z PFRON oraz z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej”.

(dowód: akta kontroli str. 503-511)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie wyegzekwowano od wykonawcy robót wykonania pochylni dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich przez wykonawcę robót, w ramach inwestycji pn. „Dostosowanie budynku administracyjno-biurowego przy Al. Lotników Polskich nr 1 w Świdniku do wymagań przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz modernizacja instalacji elektrycznej”, realizowanej na podstawie zawartej przez Starostwo w dniu 9.05.2018 r. umowy na kwotę 269.870 zł, w tym wykonanie pochylni – 9.226,22 zł.

Starosta Świdnicki wyjaśnił: „Prace budowlane na obiekcie administracyjno-biurowym trwają, a przedmiot umowy nie został zrealizowany w całości. Informuję, że w trakcie realizacji przedmiotu umowy nie nastąpiły przesłanki powodujące konieczność wprowadzenia zmian do umowy w formie aneksu. Zamawiający na chwilę obecną nie stwierdził adnotacji w dzienniku budowy poczynionych przez wykonawcę, wskazujących uzasadnione przyczyny, niezależne od niego, powodujące opóźnienie w realizacji zamówienia. Zamawiający wobec takiego stanu rzeczy ustali w chwili obioru końcowego czas

zwłoki w realizacji zamówienia i podejmie odpowiednie kroki w celu naliczenia kar wynikających z treści umowy”.

Według wyliczeń Naczelnika Wydziału Budownictwa i Geodezji Starostwa w okresie od 9.07.2018 r. do 30.10.2018 r. Powiat Świdnicki powinien naliczyć karę za 114 dni zwłoki, czyli 228% wynagrodzenia umownego (269.870 zł), tj. kwotę w wysokości 615.303,60 zł, przy założeniu, że zwłoka w wykonaniu umowy jest zawiniona przez wykonawcę. W zakresie pochylni, której wartość wykonawca wycenił na 9.226,22 zł, kara na dzień 30.10.2018 r. przy założeniu jak wyżej wyniosłaby 21.035,78 zł.

(dowód: akta kontroli str. 322-326, 409-470)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli parking będący własnością Powiatu Świdnickiego przy Al. Lotników Polskich 1 w Świdniku powinien posiadać wyznaczone miejsce dla osób niepełnosprawnych, stosownie do § 18 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych budynków. Ponadto Starostwo jako właściciel obiektu powinno zapewnić osobom niepełnosprawnym nieutrudniony dostęp do ww. budynku, zgodnie z § 16 ust. 1 powyższego rozporządzenia. Oględziny obiektu i jego otoczenia, przeprowadzone w trakcie kontroli NIK, wykazały, że pomiędzy parkingiem a wejściem głównym do budynku znajdowały się bariery architektoniczne – krawężnik jezdni o wysokości 0,12 m oraz utwardzony spocznik przed wejściem głównym do budynku, posadowiony powyżej 0,15 m od chodnika. Ponadto w budynku nie było windy osobowej.

Starosta Świdnicki wyjaśnił: „Do właściciela działki nr ew. 146/12 (położonej w Świdniku), zlokalizowanej przy Al. Lotników Polskich 1, na której znajduje się budynek użyteczności publicznej, na przestrzeni ostatnich lat nie wpłynęło żadne pismo/wniosek od podmiotów (Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego) wynajmujących i dzierżawiących pomieszczenia w wymienionym budynku o utworzenie na istniejącym przy budynku parkingu wyodrębnionego miejsca lub miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych. Sprawa zagospodarowania działki o nr. ew. 146/12 nie stanowi kompetencji Wydziału Infrastruktury Drogowej jak również organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych i gminnych Powiatu Świdnickiego”.

Zdaniem NIK, zapewnienie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz odpowiedniego dojścia do budynku należało do właściciela ww. działki, a nie – podmiotów wynajmujących lub dzierżawiących pomieszczenia znajdujące się w budynku.

(dowód: akta kontroli str. 327-330, 409-416)

Ocena cząstkowa

Brak wyznaczonych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz występujące bariery architektoniczne na trasie dojścia z parkingu (krawężnik jezdni oraz podwyższony spocznik) powodują, że obiekt będący własnością Powiatu Świdnickiego przy Al. Lotników Polskich 1 w Świdniku nie jest dostępny, w sposób nieutrudniony, dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. Z uwagi na schody i brak windy pozostałe kondygnacje również są niedostępne. Niemniej jednak Starostwo podjęło działania w celu likwidacji istniejących barier architektonicznych w tym budynku, zlecając opracowanie projektu pochylni i jej wykonanie. Oględziny obiektów i pomieszczeń wynajmowanych przez Starostwo wykazały, że pomieszczenia przy ul. Niepodległości 13 w Świdniku spełniały określone przepisami wymogi techniczne, z wyjątkiem części drzwi wewnętrznych prowadzących do pomieszczeń biurowych, natomiast pomieszczenia

wynajmowane w Piaskach przy ul. Lubelskiej 80 były niedostępne dla osób niepełnosprawnych, z uwagi na występujące bariery architektoniczne.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁸, wnosi o:

1. Dokonanie korekt złożonych od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. deklaracji miesięcznych DEK-I-a, z uwzględnieniem rzeczywistego stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych, oraz wpłacenie należnych kwot do PFRON wraz z ustawowymi odsetkami.
2. Obliczenie i wpłacenie wymaganych odsetek od kwot wpłaconych do PFRON w październiku i listopadzie 2018 r., po korekcie deklaracji miesięcznych DEK-I-a za okres od stycznia 2016 r. do października 2018 r., z uwzględnieniem rzeczywistego stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Starostwie w tym okresie.
3. Realizację zalecenia wydanego przez Państwową Inspekcję Pracy, wskazującego na konieczność corocznego przeprowadzania przez służbę bhp kontroli stanowisk pracy, na których zatrudnione są osoby niepełnosprawne.
4. Wypracowanie i wdrożenie procedur skutecznego przepływu informacji pomiędzy kadrami i innymi wydziałami Starostwa, niezbędnego m.in. do rzetelnego wypełniania deklaracji DEK-I-a.
5. Doprowadzenie do wykonania i odebrania przez odpowiednie służby pochylni dla osób niepełnosprawnych przy budynku położonym przy Al. Lotników Polskich 1 w Świdniku, wraz z ustaleniem i wyegzekwowaniem kar umownych, związanych z nieterminowym wykonaniem inwestycji.
6. Sporządzanie protokołu z każdego naboru na stanowiska urzędnicze.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie wykonania
wniosków
i wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁸ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

Lublin, dnia 30 listopada 2018 r.

Kontroler
Jerzy Bielak
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis

.....
Podpis